

Mänttä-Vilppula

HYVINVOINTISUUNNITELMA 2024

Hyvinvointi

Osallisuus

Kansainvälisyys

Taidekaupungin mestariteoksista kasvaa Taidekaupungin klassikkoja

TALOUDELLISESTI TASAPAINOINEN	YHTENÄINEN JA YHTEISÖLLINEN	ELINVOIMAINEN JA OSAAVA
<p>HYVINVOINTI</p> <p><i>Rohkeasti</i></p>	<p>OSALLISUUS</p> <p><i>Luovasti</i></p>	<p>KANSAINVÄLISYYS</p> <p><i>Yhdessä</i></p>
<p>Ravitsemus</p> <p>Vanhemmuuden tukeminen</p> <p>Ikääntyneiden toimintakyky</p> <p>Omaehtoinen liikkuminen</p> <p>Ehkäisevä päihdetyö</p>	<p>Mielen hyvinvointi</p> <p>Elämänhallintavalmiudet</p> <p>Kulttuurikasvatus</p> <p>Kulttuurihyvinvointi</p> <p>Turvallinen ympäristö</p> <p>Asiakaspalautteet</p>	<p>Kv-toiminta ja –kerho ja kansainvälinen nuorisovaihto</p> <p>Kotoutuminen</p> <p>Kaupunkikehitys</p> <p>Yritykset</p> <p>Palvelut</p>

Mittarit

Kouluterveyskysely
Move! –mittaukset
PUHTI-raportti
Päihdeavainindikaattorit
THL osallisuuskysely
TEAviisari
Kuntalaiskyselyt
Sairastavuusindeksit
Hyte-kertoimet

Väestö

Väestömäärä 12/2023 Mänttä-Vilppulassa yhteensä **9270** eli on laskenut vuodesta 2022 90 henkilöllä. 65-vuotta täyttäneitä oli 3534, joka on noussut vuodesta 2022 26 henkilöllä. Syntyneitä vuonna 2023 oli 34 vauvaa. Kuolleita oli 165, joten luonnollinen väestönlisäys oli -131 henkeä.

Ulkomaalaistaustaisia vuonna 2022 oli yhteensä 224, joista 30 oli alaikäisiä.

Väestö ikääntyy, muuttoliikenne kuntaan päin on vähäistä ja syntyvyys pieni. Lisäksi väestön sairastavuusindeksit ovat korkeammat kuin Pirkanmaalla, etenkin alkoholisairastavuus, diabetes-, syöpä- ja tuki- ja liikuntaelin sairastavuus.

Sairastavuuteen ja hyvinvointiin on kuitenkin mahdollisuus vaikuttaa ennaltaehkäisyn keinoin.

Indikaattori	Alue	Sukupuoli	2021	2022
0 - 15-vuotiaat, % väestöstä info ind. 166	Mänttä-Vilppula	yhteensä	1 197	1 152
0 - 6-vuotiaat, % väestöstä info ind. 7			435	400
16 - 64-vuotiaat, % väestöstä info ind. 1280			4 869	4 700
65 vuotta täyttäneet, % väestöstä info ind. 1068			3 497	3 508
Elävänä syntyneet info ind. 1315			59	53
Ulkomaalaistaustaiset / 1 000 asukasta info ind. 5102			259	277
Väestö 31.12. info ind. 127			9 563	9 360

Vuoden 2024 kehittämiskohteita

Pääkohteena tänä vuonna LAPSET JA NUORET

- Vanhempien tukeminen ja yhteistyön uudet muodot
- Alaluokkalaisten sähkösavukkeiden käyttöön puuttuminen
- Yläluokkalaisten perhepiiristä hankkiman alkoholin saantiin vaikuttaminen ehkäisevään päihdetyön keinoin
- Aamupalan ja koululounaan merkityksen korostaminen
- Palvelupolkujen avulla syrjäytymisen ehkäiseminen
- Kotoutumisen edistäminen kaikilla ikäryhmillä
- Omaehtoisen liikkumisen tukeminen sekä elintapaohjaus kaikilla ikäryhmillä

Kaupunki haluaa tukea uusien taidekaupunkilaisten kotoutumista

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Aikataulu	Mittarit
Kaupungin henkilökunta on osaavaa ja palvelut ovat selkeät	Koulutusta kotoutumisesta asiakkaita kohtaamisesta sekä selkokieliydestä ja tulkin käytöstä henkilöstölle	Mänttä-Vilppulan kaupunki	Heti	Onko koulutusta järjestetty: kyllä/ei Koulutukseen osallistuvien määrä
Maahanmuuttajat ovat yhdenvertaisia Taidekaupunkilaisia	Kontaktoidaan maahanmuuttajia infopaketeilla. Tervetuloa Taidekaupunkilaiseksi x1 vuosi Muut infot	Mänttä-Vilppulan kaupunki	Jatkuva	Onko infopaketti luotu? Kaupungin nettisivujen uudistus Tapahtumien määrä
Maahanmuuttajat saavat tarvittaessa tulkkaus ja käännöspalvelua	Vahvistetaan ymmärrettävyyttä ja monikielistä viestintää. Keskeiset lomakkeet ovat selkokielellä. Tiedotetaan henkilöstöä ja asiakkaita	Mänttä-Vilppulan kaupunki	Jatkuva	Onko ohjeistus laadittu? Ovatko lomakkeet selkokieliset?
Järjestöt tukevat kotoutumisessa	Yhteistyö järjestöjen kanssa. Järjestöfoorumit, tapahtuma elokuussa, järjestökirje, sähköpostitiedotteet.	Mänttä-Vilppulan kaupunki	Jatkuva	Tapaamisten määrä Tapahtumien määrä Järjestökirjeet
Kirjastot tukevat kotoutumisessa	Aineistoa suomenkielen oppimiseen, kokoelmat, neuvonta, laitteisto, tilat kokoontumiseen ja opiskeluun	Mänttä-Vilppulan kirjastot	Jatkuva	Asiakasmäärät
Autere-opisto tukee kotoutumisessa	Yhteistyö opiston kanssa kieli- ja kotoutuskoulutuksiin liittyen	Mänttä-Vilppulan kaupunki, Autere-opisto	Jatkuva	Koulutuksien aloituksen suunnittelu sekä määrä
Maahanmuuttajat työllistyvät, yritysyritys yhteistyö on sujuvaa	Yhteistyön lisääminen, opiskelujen kautta yritysvierailut tai yritysten avoimet ovet	Työllisyyspalvelut, lukio, sasky, yritykset	Jatkuva	Maahanmuuttajien työllisyys%
Maahanmuuttajalapsen ja nuoret ovat tasavertaisia koululaisia/ opiskelijoita	Perusopetukseen valmistavaa koulutusta opetussuunnitelman mukaisesti. SV2-opetusta tarvittaessa, KV-kerhotoiminta, HSM-toiminta, "Klinikka-toiminta" lukiossa, matalankynnyksen ennaltaehkäisevien palveluiden saaminen	Perusopetus, 2. Asteen opetus, kuraattorit, MVT, Pirha		Toimintojen määrä Asiakasmäärät

Kotoutumisen tuloksena omaksutaan yhteiskunnassa tarvittavia tietoja ja taitoja kuten perustiedot suomalaisen yhteiskunnan toiminnasta, perusoikeuksista, velvollisuuksista sekä työelämän pelisäännöistä. <https://tem.fi/tervetuloa-suomeen>

Terveyttä ja sosiaalista turvallisuutta arkeen saadaan ohjaamalla asukkaita rohkeasti liikunnan ja kulttuurin pariin.

Koko perheen tukena ovat eri palvelut, kuten kirjasto- ja kulttuuritoimi, liikunta- ja nuorisopalvelut sekä monipuoliset järjestö- ja yhdistystoiminnan mahdollisuudet.

Toiminnassa huomioidaan kaksisuuntainen kotoutuminen ja hyvien väestösuhteiden edistäminen. Kotoutumisen tuessa huomioidaan koko perhe.

Lapset pääsevät varhaiskasvatukseen, esiopetuksen, perusopetukseen valmistavan sekä perusopetuksen piiriin huomioiden kielelliset ja kulttuuriset erityispiirteet.

Mänttä-Vilppulassa järjestetään ammatilliseen koulutukseen valmentavaa koulutusta sekä toisen asteen koulutusta ammatillisiin perustutkintoihin, ammattitutkintoihin ja erikoisammattitutkintoihin sekä lukio-opintoja.

Elinvoimaa saadaan kansainvälisistä osaajista: heitä ohjataan kohti koulutusta ja työelämää. Työtön työnhakija saa omavalmentajan, joka tukee yksilöllistä polkua kohti koulutusta ja työtä.

Asiakkaita ohjataan kotoutuskoulutukseen, heidän osaamistaan kartoitetaan ja kehitetään. Heille järjestetään tarvittavia tukitoimia, tuetaan verkostoitumisessa ja työelämäyhteyksien luomisessa.

Työvoimapulasta kärsivillä aloilla osaavan työvoiman saamiseksi on tehty rekrytointeja myös ulkomailta. Mänttä-Vilppulassa metallityöt, maa- ja metsätalous, rakentaminen sekä hoivapalvelut ovat esimerkkejä aloista, joilla on tarvetta myös ulkomaalaistaustaisille työntekijöille.

Kotoutumishjelman sisältö 1.1.2025 alkaen

Kotoutumishjelman tekemiseen muodostetaan työryhmä, joka valmistelee ohjelman sisällön mukaiseksi vuoden 2024 aikana.

Kotoutumishjelman sisällöstä säädetään kotoutumislain (681/2023) 13 §:ssä. Kotoutumishjelma on kunnan järjestämä kotoutumisen alkuvaiheen palvelukokonaisuus, jonka välttämättömät sisällöt ovat:

- osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi tai monialainen arviointi (kunta, työllisyyspalvelut, tarvittaessa Pirha)
- edellisen pohjalta laadittava kotoutumissuunnitelma sekä monialainen versio
- monikielinen yhteiskuntaorientaatio
- kotoutumiskoulutus ja siihen sisältyvä kielitaidon päättöttestaus
- muu suomen ja ruotsin kielen osaamista, luku- ja kirjoitustaitoa, yhteiskunta- ja työelämävalmiuksia sekä työllistymistä ja yrittäjyyttä edistävä koulutus ja palvelut
- kotoutumishjelman aikainen ohjaus ja neuvonta

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus

Suomi on sitoutunut noudattamaan ihmisoikeuksia sekä kansainvälisiä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussopimuksia. Kaupungin toiminnallisella tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmalla näitä sitoumuksia toteutetaan käytäntöön kaupungin palveluissa ja muussa toiminnassa.

Ihmisoikeuksilla tarkoitetaan kaikille yhtäläisesti kuuluvia perustavanlaatuisia vapauksia ja oikeuksia. Ihmisoikeudet pohjautuvat kansainvälisiin ihmisoikeussopimuksiin. Ne takaavat ihmisarvoisen elämän jokaiselle. Luonteeltaan ihmisoikeudet ovat yleismaailmallisia, luovuttamattomia ja perustavanlaatuisia.

Ihmisoikeussopimukset ovat Suomea velvoittavaa sääntelyä. Perusoikeuksilla tarkoitetaan perustuslaissa turvattuja oikeuksia. Perusoikeudet taataan Suomen perustuslaissa (1999/731, 22 §), joka velvoittaa julkista valtaa turvaamaan perus- ja ihmisoikeuksien toteutumisen. Kaupungillamme on merkittävä rooli ihmisoikeuksien toteutumisessa, sillä paikallishallinnon toiminta ja palvelut vaikuttavat asukkaiden jokapäiväiseen elämään. Sukupuolten tasa-arvo, yhdenvertaisuus ja syrjimättömyys luovat pohjan muiden oikeuksien toteutumiselle.

Tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistävät:

Mänttä-Vilppulan kaupunki edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä ehkäisee syrjintää kaikessa toiminnassaan. Tavoitteena on kokonaisvaltaisesti tasa-arvoinen, kehittyvä, yhteistyökykyinen sekä hyvinvoiva kaupunki.

- Varhaiskasvatuksen ja oppilaitosten tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat
- Palveluiden saavutettavuus
- Asumisen yhdenvertaisuus
- Esteettömyyden edistäminen
- Yhdenvertaiset harrastamisen mahdollisuudet
- Osallisuusohjelma
- Kotoutumisen kehittäminen
- Kuntalaiskyselyt
- Mänttä-Vilppulan kaupungin työntekijöiden tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma

Hyvinvointisuunnitelma 2024

- Taulukko erillisessä liitteessä.
- Hyvinvointityöryhmä:

Kaisa Lipsonen, hyvinvointikoordinaattori

Sanna-Riina Vuorenmaa, erityisopetuksen ja hankkeiden koordinaattori

Juhani Tolonen, sivistysjohtaja

Antti Korkka, kulttuuripäällikkö

Jari Ahvenjärvi, liikuntapalvelupäällikkö

Julia Virtanen, kaupunkisuunnittelupäällikkö

Vuokko Hjelt, työllisyyspalvelupäällikkö

Riitta Vanha-Juhe, kirjastopalvelupäällikkö

Mira Anttila, kaupunginhallituksen edustaja

Anne Airasmaa, kuraattori

Miia Naarminen, terveydenhoitaja

